

Gebiedsbeschrijving

Deze wandeling voert door een dorp met typische dorpsaspecten, maar ook veel nieuwbouw en langs industrie. Ook komt de wandeling langs een sprengenbeek en diverse cultuurhistorische plekken.

Geschiedenis

Vaassen is één van de echt oude Veluwe dorpen. Reeds rond het jaar 800 wordt in documenten melding gemaakt van een bezit in Fasma (Vaassen). Maar al daarvoor was de omgeving eeuwen lang bewoond. Archeologische vondsten duiden in ieder geval op bewoning zo'n 2700 jaar voor Christus. Latere bewoning blijkt uit de zogeheten Celtic fields, die overigens niets met Kelten te maken hebben.

Vaassen heeft veel van zijn huidige bedrijvigheid te danken aan de sprengen, veelal gegraven beekjes die watermolens van energie voorzien.

De meeste van die molens worden tot rond 1830 gebruikt voor papierfabricage en zijn dan eigendom van de gebroeders van Isendoorn à Blois, de bewoners van de Cannenburgh, die de molens verpacht hadden. Er waren ook nog een koren/pelmolen, een koren/oliemolen, een kopermolen en een eekmolen.

Toen de papierfabricage terugliep, zijn veel van die molens omgebouwd naar andere bedrijven, zoals metaal fabriek of wasserij. De Dorpsse beek stroomt nog steeds door een fabrieksterrein.

De Hervormde kerk in Vaassen is relatief nieuw: halverwege de 19de eeuw is deze nieuw gebouwd; de toren dateert echter uit de 15de eeuw. Oorspronkelijk heeft hier waarschijnlijk al eerder een kerk gestaan, mogelijk uit de 10de eeuw. In Vaassen bestaat sinds jaar en dag een ruime Rooms-Katholieke gemeenschap. Die heeft heer steeds probleemloos met de hervormde gemeenschap samengeleefd.

Er heeft de laatste tientallen jaren veel nieuwbouw in het centrum van Vaassen plaatsgevonden.

IVN Apeldoorn

IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, is een vereniging van vrijwilligers die mensen betreft bij hun (groene) leefomgeving, natuur, milieu en landschap. Zo'n 23.000 vrijwilligers zijn actief in 170 lokale afdelingen. Jaarlijks organiseren zij talloze excursies, cursussen, wandelingen en opleidingen. Door de laagdrempelige en educatieve activiteiten maakt een groot aantal mensen kennis met de natuur.

IVN Apeldoorn organiseert activiteiten als excursies, fietstochten, cursussen, lezingen, landschapsonderhoud en voor jong en oud. Voor mensen die zelf op pad willen in de natuur, zijn er wandel- en fietsroutes gratis te downloaden.

Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl

Volg [ivn.apeldoorn](https://www.facebook.com/ivn.apeldoorn) ook op

IVN Apeldoorn steunen?

Steun het werk van IVN Apeldoorn door lid of vriend te worden. Voor een vriendenprijs van € 12 per jaar ontvangt u vier keer per jaar het afdelingsblad Groenvoer en de maandelijkse digitale Nieuwsbrief. Blijf zo op de hoogte van onze activiteiten in ons werkgebied, de gemeenten Apeldoorn, Voorst en Epe. Meer informatie en aanmelden via lidworden.ivn-apeldoorn.nl

Ommetjes

Ommetjes zijn korte routes die je uitnodigen in je eigen woon- of werkomgeving op pad te gaan. Er zijn tal van ommetjes in en rond Apeldoorn beschikbaar, ook speciaal voor kinderen en hun (groot)ouders. Download de ommetjes gratis via de website ommetjes.ivn-apeldoorn.nl

Ommetje Vaassen Dorp met groen

Het begin- en eindpunt: parkeerterrein achter de kerk.
Lengte: circa 3 km
GPS: 52.288647, 5.967148

Iedereen doet het op z'n tijd... een ommetje maken. Lekker een frisse neus halen met (klein)kinderen, collega's of gezellig bijkletsen met kennissen. Wandelen in het groen ontspant en is goed voor lijf en leden. IVN Apeldoorn deelt graag leuke en leerzame natuurweetjes met u. Wandel dit ommetje en ontdek een fraai stukje Vaassen.

IVN streeft naar een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap

Ommetje Vaassen

Dorp met groen

Op het terrein van de kerk staat een aantal flinke eiken, iets verder staat een grote kastanje.

Staan op de hoek van de Torenstraat en de Kerkweg, met het gezicht naar de kerk: ga rechtsaf de Torenstraat in, langs het restaurant De Leest. Voor De Leest staan leilinden. Die worden vaak gebruikt om schaduw te geven en zodoende in de zomer ook verkoeling. Waar de takken elkaar raken, vergroeiën die bomen soms met elkaar. Links van de weg staan platanen, die herkenbaar zijn aan de geschilferde bast.

Ga bij de Marijkeweg rechtsaf. Links langs de weg staan iepen. Iepen hebben veel te lijden van de iepenziekte, een schimmel die verspreid wordt door iepenspinkevers. Links staan modern ontworpen woonhuizen.

Vervolg de Industrieweg en kruis de Dorpse beek. Ter hoogte van de Dr. Windemullerweg linksaf het pad in door het park. Langs het pad staat een rij linden; die zijn herkenbaar aan de opslag rond de stam.

Bij de verharde straat linksaf langs de garages. Voorbij de garages staat links kardinaalsmuts, die in het najaar fraai gekleurde vruchten toont.

kardinaalsmuts

Berken

Berken zijn veel voorkomende bomen, zowel op de Veluwe als in de duinen en in hoog- en laagveen gebieden. Ze hebben vrij zacht hout, dat weinig duurzaam is. Er zijn nogal wat organismen, zowel planten als dieren, die misbruik maken van de berk. Zo maken spechten (met name de grote bonte specht) graag hun nest in een berkenstam. Ook verscheidene soorten rupsen lusten wel een vers blaadje, zoals de rupsen van de berkenpage, grote vos en rouwmantel. Er zijn zo'n 10 soorten nachtvlinders waarvan de rupsen zich op berken specialiseren. Veel paddenstoelen hechten eveneens aan de berk: berkenboleet en berkenrussula. En dan natuurlijk de vliegenzwam. Maar die paddenstoelen leven niet van, maar samen met de berk oftewel met de haarwortels van de berk (symbiose).

berk met berkenzwam

De berkenzwam weet een berk te infecteren via een wond, wat er op wijst dat de boom al ziek was. Maar daarna gaat de boom wel sneller dood. De eenjarige vruchtlichamen kunnen wel tot 30 cm groot worden. De onderzijde is crème wit en heeft poriën (buisjes) waarin zich de sporen bevinden. Merk op dat de buisjes altijd verticaal staan, zodat de sporen zich altijd kunnen verspreiden. Vaak hebben berken ook heksenbezems. Dat kan een schimmel zijn, maar het kan ook door een virus of een insect ontstaan. Onder invloed van bepaalde stoffen lopen dan alle slapende knoppen uit.

Recht door tussen de paaltjes door. Hier groeien berk en Amerikaanse eik. De berk is herkenbaar aan de witte stam. Berken zijn veel aangeplant in productiebossen als brandsingel. Daarnaast werden ze in het buitengebied wel gebruikt als wegbeplanting; dat spaarde wegverlichting uit. Even verderop staat voor de fabriek een dode berkenstam, waarop enkele forse berkenzwammen groeien. Vlak voor de volgende garages staan links elzen. Deze bomen zijn goed te herkennen aan de zogenaamde elzenproppen. Dat zijn de overblijfselen van de vrouwelijke bloemen, waarin het zaad gevormd wordt. De bestuiving vindt in het voorjaar plaats, maar de zaden zijn pas rijp tegen de winter. Dat is dan prima vogelvoedsel, bij voorbeeld voor sijsjes.

Ga bij de voorrangsweg linksaf, de Apeldoornseweg in, later Dorpsstraat. Weer de Dorpse beek oversteken. Dan rechtsaf de Stationsstraat in. Na de bocht staat er links een boom met klimop. Let eens op het blad als de klimop bloeit. Het blad van bloeiende klimop heeft niet de kenmerkende vorm van klimopblad, maar is meer ruitvormig.

Linksaf de Kosterstraat in, dan even verder de Houtzagerstraat rechtsaf. Rechts staat de Daams molen. Het is een korenmolen, die oorspronkelijk uit 1870 dateert. In 1934 werd de molen echter deels onttakeld. De wieken verdwenen en hij werd als silo/opslag gebruikt. Vanaf 1964 was de molen helemaal niet meer in gebruik en begon steeds meer te vervallen. In 1975 nam een aantal Vaassenaren het initiatief om de molen in oude glorie te herstellen. Via allerlei publieksacties werd geld bij elkaar gebracht. Toch duurde het nog tot 1989 voordat de restauratie kon beginnen. Op molendag 1990 kon de molen weer malen. Recentelijk is de onderbouw van de molen met 4,80 meter verhoogd. Daardoor mag er in de omgeving van de molen hoger gebouwd worden.

Ga bij de molen linksaf de Jan Mulderstraat in en steek de Dorpsstraat over. Naast en voor de kerk staan platanen en linden. En een klein standbeeld van een beroemd dorpsgenoot.

Ga voorbij de kerk naar het beginpunt van dit ommetje.